

**Vraag nr. 50**  
**van 10 december 1998**  
**van de heer JOS STASSEN**

*BPA Burchtdam (Ninove) – Archeologische bezwaren*

Het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium (IAP) zou in het voorjaar, in het kader van het openbaar onderzoek bij het bijzonder plan van aanleg (BPA) Burchtdam (Ninove), verschillende bezwaren hebben geuit over een specifiek aspect van het project, namelijk de aanleg van een parking op een archeologische site. Het zou om een zeer belangrijke castrale site gaan van de historisch best gedocumenteerde burcht in het Vlaamse gewest.

De aanleg van de parking zou onherroepelijke schade toebrengen aan de site en het laatste cultuurhistorische relict van de heerlijkheid Ninove uit het landschap wegsnijden.

Het Instituut zou al sinds 1996 bij het Ninoofse stadsbestuur hebben aangedrongen om het ontwerp te wijzigen, maar blijkbaar werd daarmee geen rekening gehouden.

1. Wat is nu eigenlijk de kritiek op het project van de gemeente Ninove ?
2. Sinds wanneer volgt het Instituut dit dossier en welke concrete maatregelen heeft het Instituut al genomen in dit dossier ?
3. Deelt de minister mijn mening dat desnoods moet worden overgegaan tot bescherming van de site ?

**Antwoord**

Om in het globale ontwikkelingsproces van onze Vlaamse ruimte over de archeologische belangen te waken, werd in 1991 binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium opgericht. Vanuit die opdracht heeft dit Instituut met betrekking tot de plannen van de stad Ninove duidelijke bezwaren.

De historische ontwikkeling van Ninove steunt op vier groeipolen (pre-stedelijke nederzetting, parochie, abdij en burcht), waarvan er twee nog (gedeeltelijk) zichtbaar zijn in het Ninoofse landschap : abdij en burcht.

Een parking op de burchtsite snijdt dit laatste relict van de heerlijkheid Ninove weg en vernielt ander-

maal een van de Denderburchten op de grens tussen historisch Vlaanderen en Brabant. Een parking met ondergrondse waterafvoer en een feitelijke drooglegging van de ondergrond heeft immers tot gevolg dat de bouw- en andere (mobiele) resten in vergankelijk materiaal uit het bodemarchief verdwijnen.

Tevens vernielt alleen al het bouwrijp maken van de burchtzone – door onder meer zware machines op drassig terrein, onoordeelkundig verwijderen van bomen en af- en uitgravingen – een groot gedeelte van het bodemarchief. Het belang van dit bodemarchief werd onder meer vastgesteld bij het noodonderzoek dat naar aanleiding van een breuk in de waterleiding op het Ninoofse Paul De Montplein, in het noordelijk gedeelte van het voormalige voorhof, in juni 1997 door de archeoloog van het IAP en de provinciale archeoloog van Oost-Vlaanderen werd ingesteld. De voormalige burchtpoort tegenover de Begijnenbrug over de Dender bleek hierbij nog bijzonder goed bewaard. Tot op een diepte van meer dan één meter stak nog opgaand muurwerk.

Het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium is sinds juni 1995 op de hoogte, toen de geschreven pers berichtte over de opties van de stad Ninove om ten zuiden van de Dender, nabij de industriële vestiging Fabelta, een parking in te richten op de plaats van de motte en het voorhof van de Ninoofse burcht. In een eerste reactie werd door het IAP geattendeerd op de meldingsplicht (zoals bepaald in artikel 8 van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium) en werd voorgesteld om eventueel een voorafgaand noodonderzoek uit te voeren na overleg tussen het IAP en de stad Ninove.

Na studie bleek dat de site niet alleen een groot archeologisch potentieel bezit, maar tevens zeer goed historisch is gedocumenteerd. Het is deze combinatie die deze site zó belangrijk maakt dat zij in feite het belang van een archeologische opgraving overstijgt.

Intussen kwam het antwoord van de stad Ninove (juni 1995) met het verzoek over te gaan tot een voorafgaand archeologisch noodonderzoek. Gezien de hierboven beschreven herbronning over de waarde van de site en de zeer hoge kostprijs van het onderzoek (in zeer nat gebied, met een te verwachten stratigrafie van zeven eeuwen en de inzet van technische middelen als onder meer bronnering) werd besloten om het opstarten van een beschermingsprocedure te onderzoeken.

Dit voornemen werd naar aanleiding van enkele voorvergaderingen rond het BPA nr. 15 Burchtdam

schriftelijk medegedeeld in januari 1997, vermits de parking als bestemming wordt aangehouden.

In januari 1998 werd het BPA Burchtdam wettelijk bekendgemaakt, waarop het openbaar onderzoek volgde. In het kader hiervan werd bezwaar gemaakt tegen de bouw van een parking op deze plaats.

Ik pleit dan ook voor een zo groot mogelijk behoud van de burchtsite. De uitzonderlijke bewaringstoestand van de archeologische waarden van de burchtsite rechtvaardigt het behoud van dit bijzonder exponent van het schaars geworden lokaal historisch erfgoed. Bovendien kan het slaan van deze bres in het collectieve geheugen van Ninove geenszins de hoge kostprijs verantwoorden van het archeologisch onderzoek dat het archeologiedecreet in geval van een effectieve uitvoering van de Ninoofse plannen vereist.

Daarom zal ik aan mijn administratie de opdracht geven om de eventuele bescherming van de burchtsite van Ninove voor te bereiden.